

# Innsigelse ved manglende hensyn til vannmiljøet

Håkon Heløe



**Statsforvalteren**

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus





# Dagsorden

1. Litt om innsigelser
2. Noen eksempler på innsigelser knyttet til Vannmiljø



# Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet

## 3.6 Naturmangfold

Innsigelse skal vurderes når foreslått ny arealbruk i planforslaget vil komme i konflikt med:

- Viktige økologiske funksjonsområder for fisk og andre ferskvannsorganismer (jf. lakse- og innlandsfiskloven § 7, første ledd).

## 3.7 Vannmiljøkvalitet

Innsigelse skal vurderes når planforslaget vil komme i konflikt med:

- Godkjent regional vannforvaltningsplan.
- Kravene i vannforskriften § 12 for å tillate ny aktivitet og nye inngrep i strid med miljømålene.



### Rundskriv

Miljødirektoratet  
Riksantikvaren  
Fylkesmennene  
Fylkeskommunene  
Sametinget

Nr.	Vår ref.	Dato
T-2/16 - rev.februar 2021	14/1999	17. februar 2021

#### Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis

##### 1. Innledning

For å bidra til en mer enhetlig forvaltningspraksis og gi økt forutsigbarhet for kommunal arealplanlegging, klargjør dette rundskrivet hva som er spørsmål av nasjonal eller vesentlig regional betydning eller som av andre grunner er av vesentlig betydning på klima- og miljøområdet. Rundskrivet skal legges til grunn for miljøforvaltningens innsigelsespraksis, og vil samtidig bidra til økt forutsigbarhet om hvilke klima- og miljøhensyn staten mener skal ivaretas i den kommunale arealplanleggingen. For øvrig vises det til rundskriv H-2/14 som gir de overordnede retningslinjene for bruk av innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven.

Departementet vil understreke at innsigelsesmyndighetene på miljøområdet skal delta aktivt tidlig i planprosessene med kunnskap og veiledning om miljøverdier. Dette legger til rette for at planmyndigheten best mulig kan ivareta viktige miljøhensyn og innsigelse unngås. Informasjon som er relevant for å kunne ta stilling til eventuell innsigelse senere i prosessen må også etterspørres så tidlig som mulig.



# Vannforskriften §12



vannportalen

Søk

Meny



NANNESTAD  
KOMMUNE

## KU OG ROS-ANALYSE

<b>Navn: N48</b>		
Foreslått formål:	Næringsbebyggelse	
Formål i gjeldene kommuneplan:	LNF	
Gårds- og bruksnummer:	113/4, 113/5, 112/1, 112/4, 111/1	
Størrelse:	470 daa	

## Konsekvensutredning (KU)

-2: svært negativ   -1: negativ   0: ingen konsekvens   +1: positiv   +2: svært positiv

Tema	Konsekvens					Kommentar/tiltak
	-2	-1	0	+1	+2	
Barn og unge			X			
Nærmiljø			X			
Friluftsliv		X				Sammenhengende skogsarealer forringes
Rekreasjon		X				Sammenhengende skogsarealer forringes
Folkehelse		X				Sammenhengende skogsarealer forringes

**Vi fremmer også en generell innsigelse til planforslaget fordi konsekvenser for miljøtilstand i vassdrag ikke er vurdert. Dette gjør det vanskelig å ta stilling til om planen kommer i konflikt med miljømålene satt i vannforskriften og regional vannforvaltningsplan.**

### Nåværende verdier knyttet til samfunn og miljø:

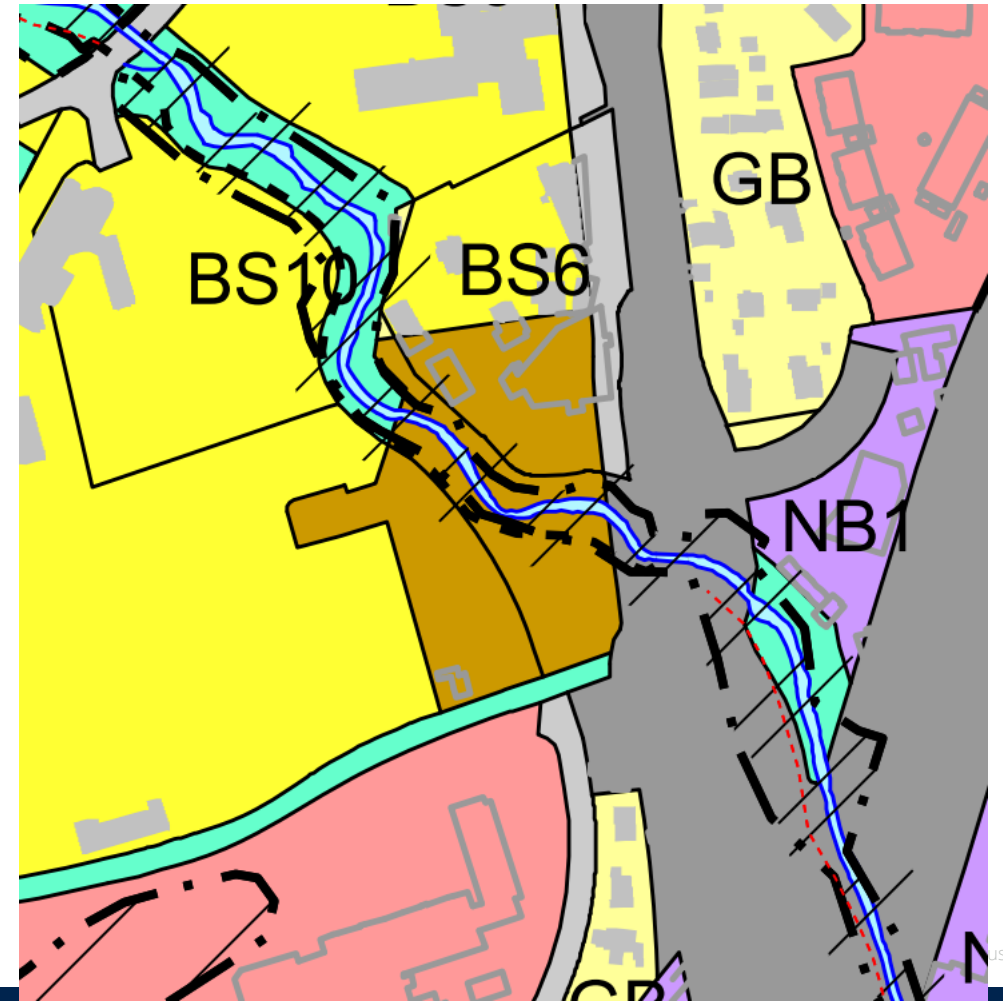
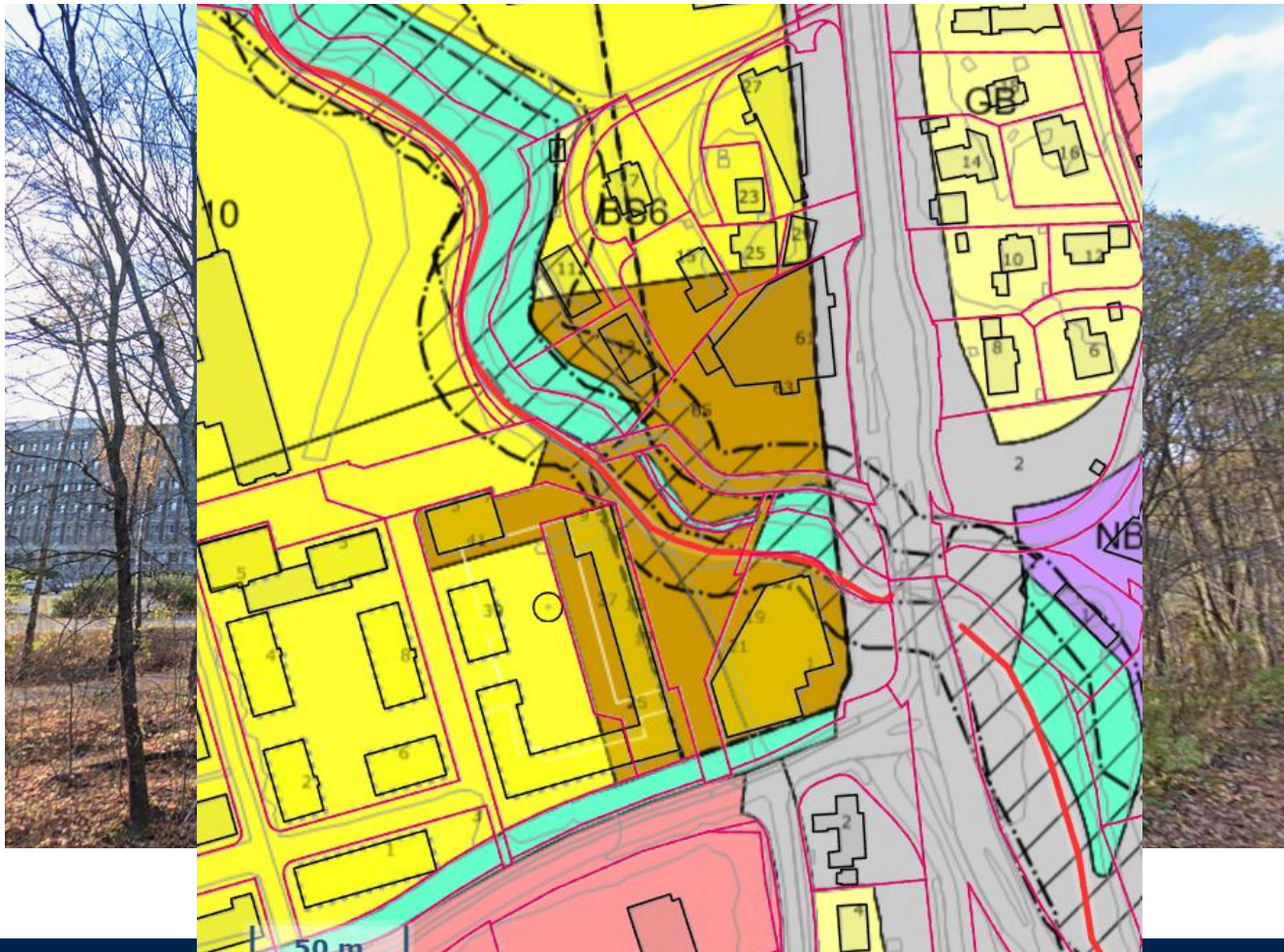
0-1: lokal verdi   2: viktig   3: regionalt eller nasjonalt viktig

Tema	Verdi	Merknad/begrunnelse
Landbruk	2	Delvis dyrkbar jord
Biologisk mangfold		
Landskap		
Kulturminner/kulturlandskap		
Rekreasjon og friluftsliv	1	Sammenhengende skogsareal
Barn og unge		

Miljø	-2	-1	0	+1	+2	Kommentar/tiltak
Landskap og bygningstruktur		X				
Jordbruk	X					Ca. 110 daa dyrkbar jord.
Skogbruk		X				Barskog med høy bonitet
Kulturlandskap			X			
Kulturminner og kulturmiljø		X				To kullgroper
Støy			X			Utsatt for støy fra E16
Forurensning		X				Ligger innenfor 100-meters beltet. Kan bli avrenning til Leira
Naturmangfold			X			
Masseforvaltning				X		Massehåndtering lokalt

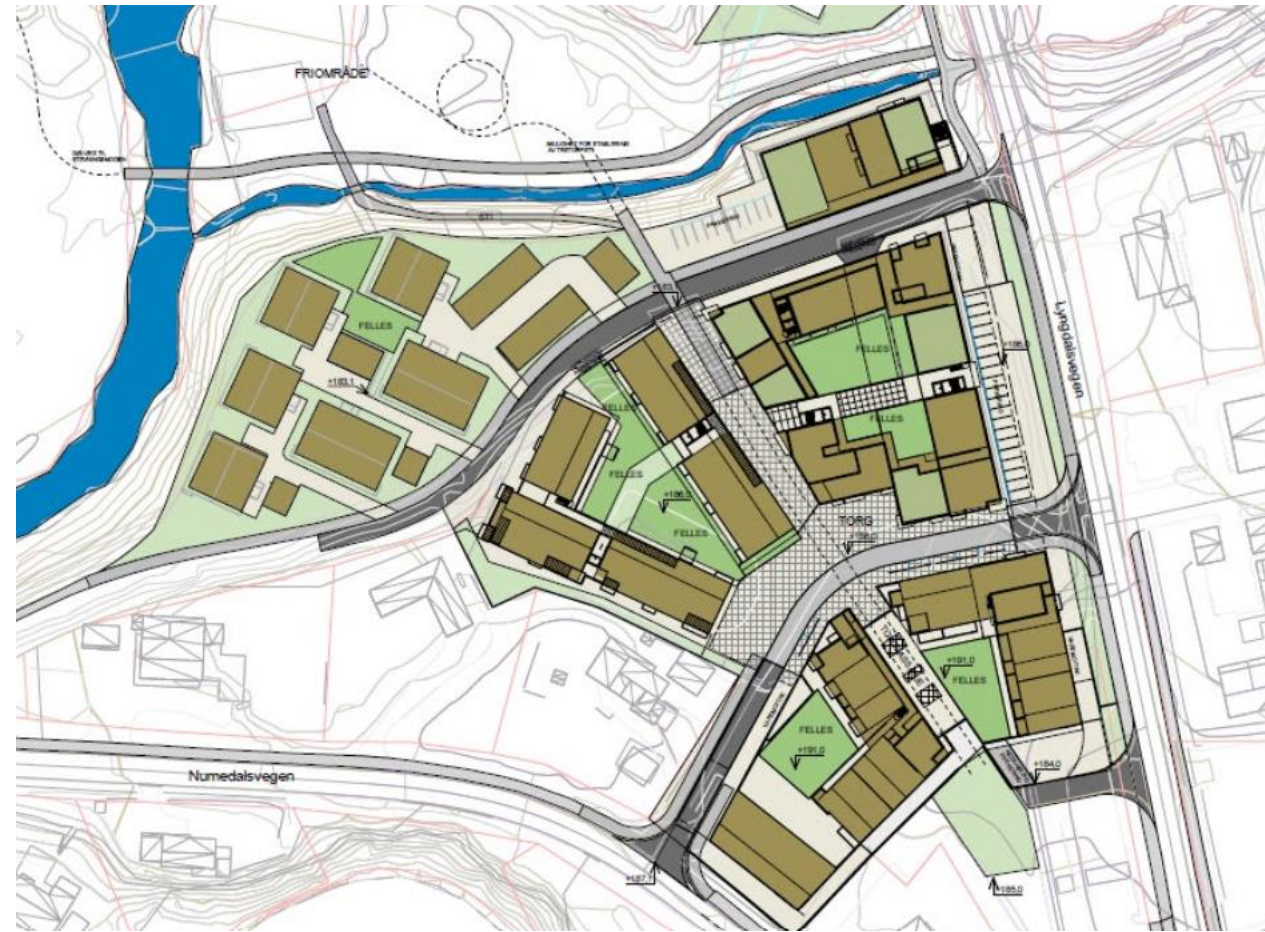


# Kommuneplan Asker

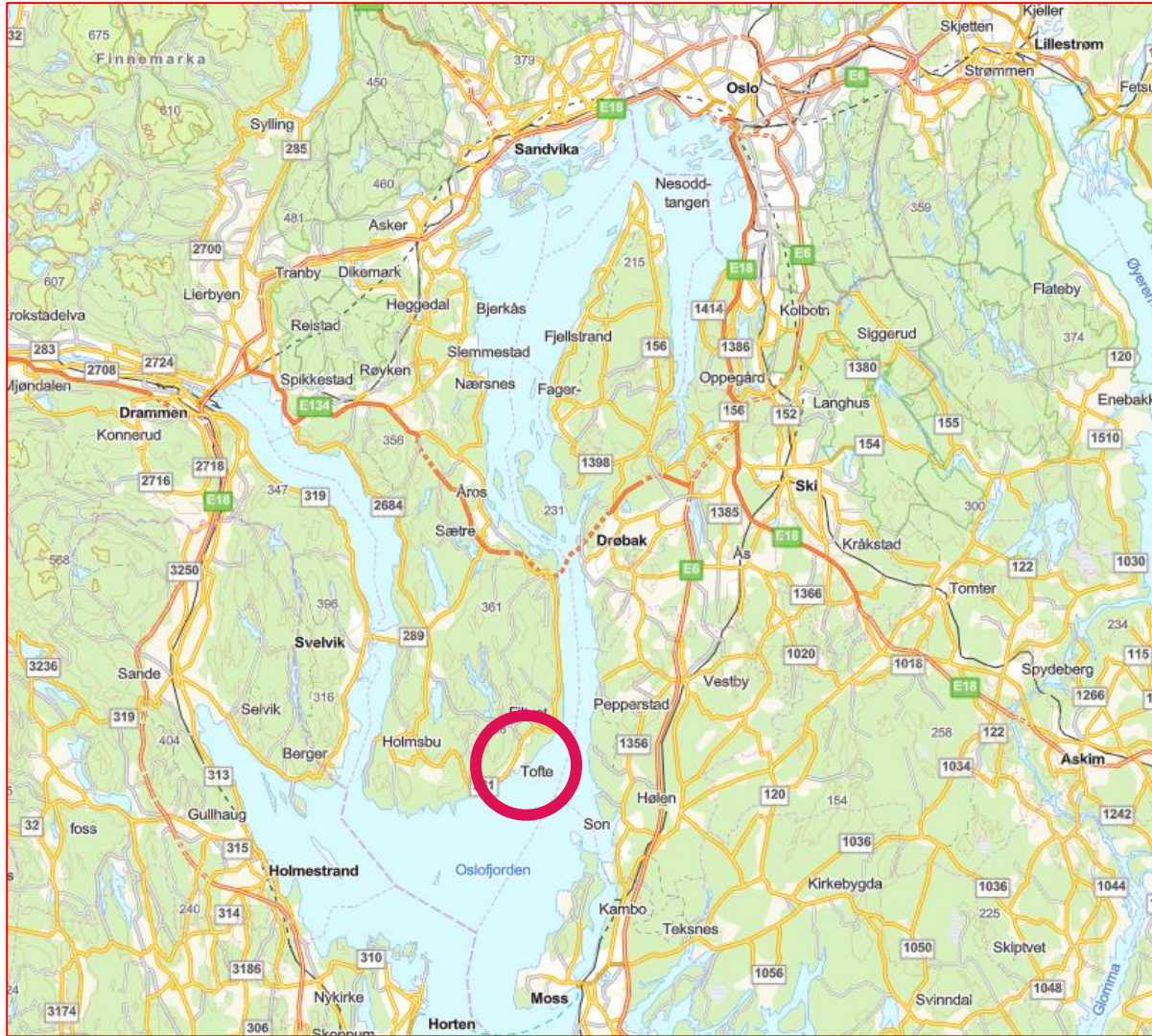




# Lampeland



# Tofte Sentrum Nord





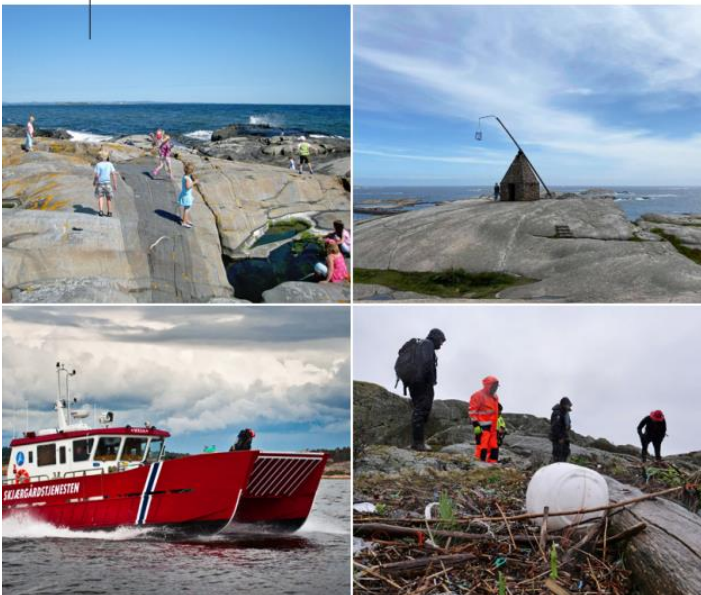
# Innsatsområde 4 – naturforekomster i sjø i arealplanlegging



Klima- og miljødepartementet

Tiltaksplan

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv



- Tydelige formuleringer i planen på inngrep og tiltak i bløtbunnsområder og andre naturforekomster i sjø
- *T24: Fraråde etablering av kunstige sandstrender og unngå andre inngrep og tiltak på bløtbunnsområder for å skåne verdifulle bløtbunnsområder, inklusive ålegrasenger og verdifulle kulturmiljø, og sikre forekomstene i arealplanleggingen*
- *T25: Sikre viktige naturforekomster også i sjø i kommunal arealplanlegging*

Behov for å skjerpe praksis!





# Tofte

2005



2021

















# Innsigelse

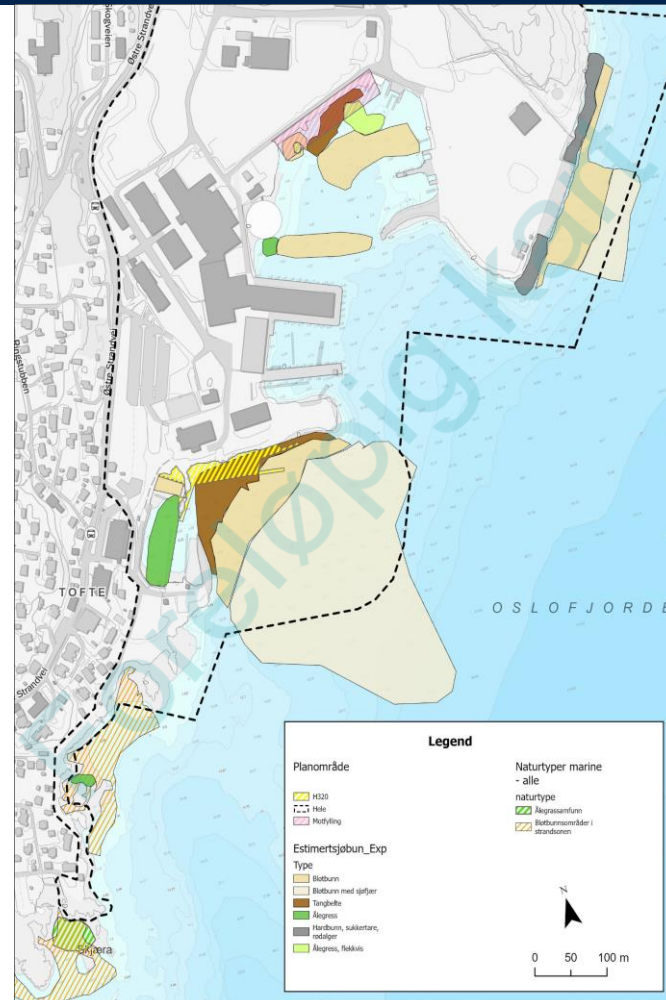
I forslag til reguleringsplan kapittel 1.4.8 er forholdet til naturmangfoldloven beskrevet. Det er gjort en for svak vurdering, eller ikke gjort vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-12 for tiltakene i sjø. Statsforvalteren er ikke enig i at kunnskapsgrunnlaget etter § 8 er godt nok for tiltakene som er planlagt i sjø. For § 9 om føre-var-prinsippet og § 10 om samlet belastning er det kun omtalt naturmangfold på land. I tillegg er det en for generell vurdering av §§ 11-12 om kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder i planforslaget. I tillegg er det i vedlegg 32, Konsekvensutredning og virkning av planen, ikke utredet hvilke konsekvenser tiltakene vil få, og hvordan virkningene av planen vil være for naturmangfold i sjø.

**På bakgrunn av manglende utredninger av naturverdier i sjø, konsekvensvurderinger, planlagte utfyllinger på bløtbunn, mangelfull ivaretagelse av marine naturtyper og konsekvenser for marine arter, fremmer vi innsigelse til planforslaget.**





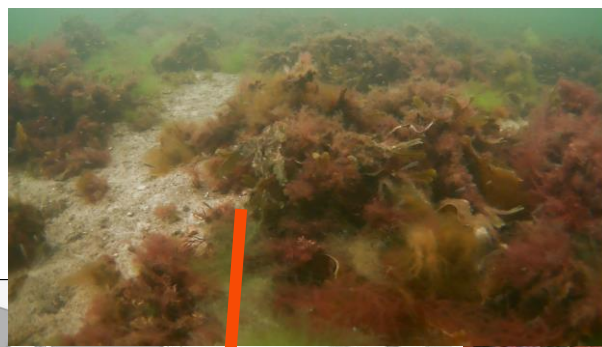
# Naturmangfoldet i sjøen ved Tofte



T14  
Statkraft Tofte  
03:20:07 PM - 08/10/2023

Norconsult

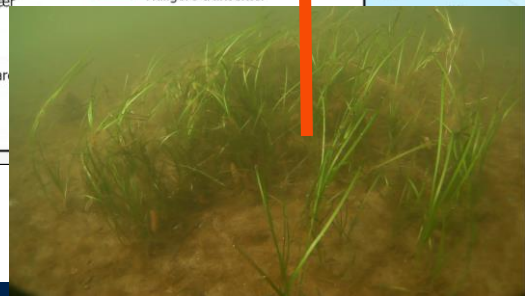
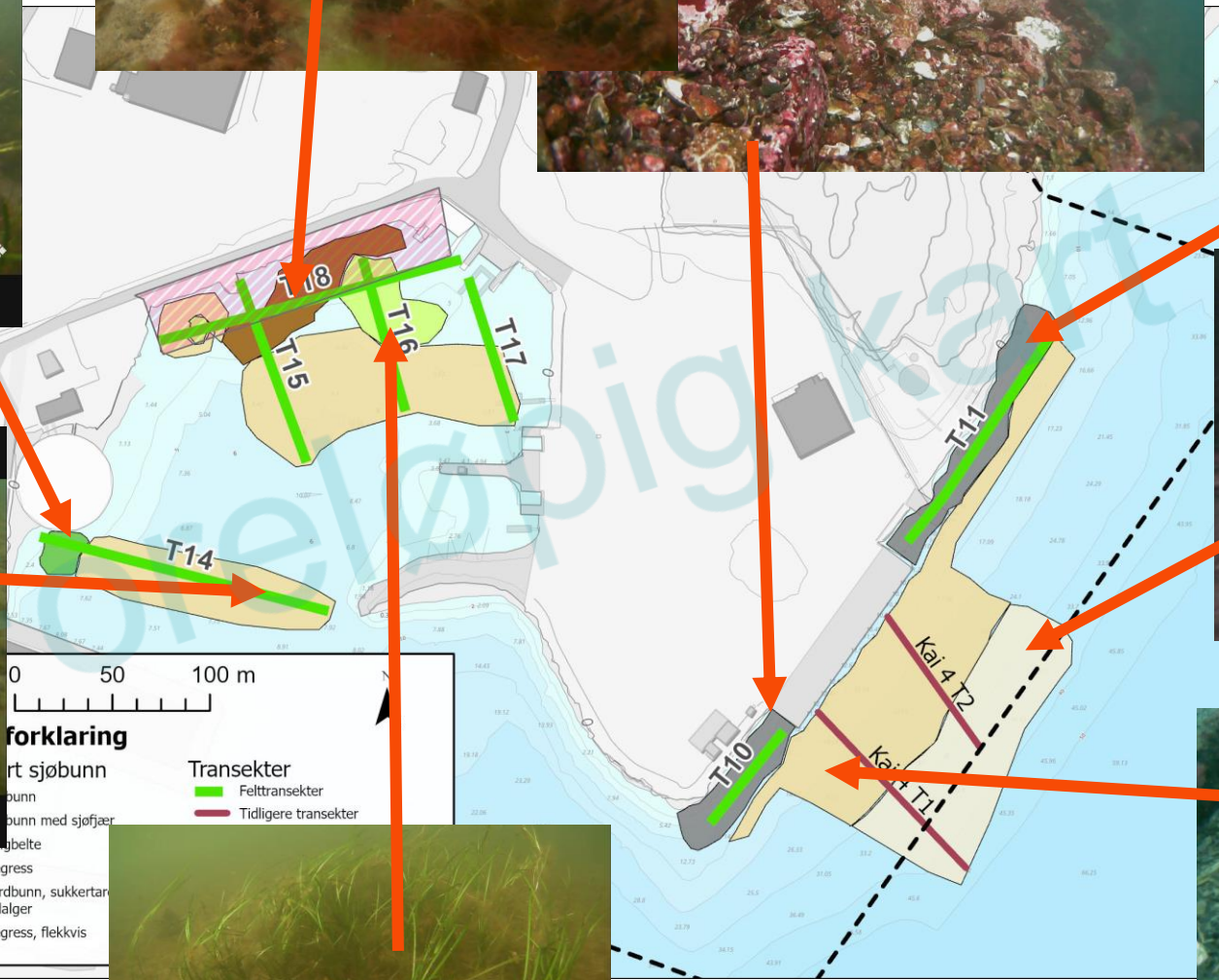
Temp: 18.6 °C  
Heading: 236°  
Depth: 1.1 m

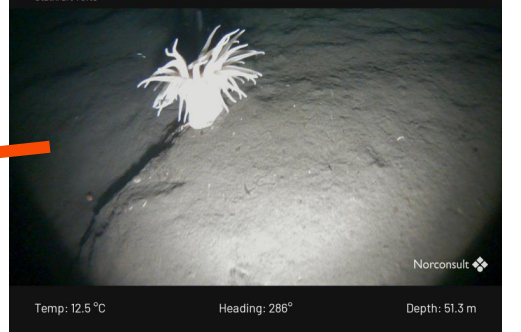
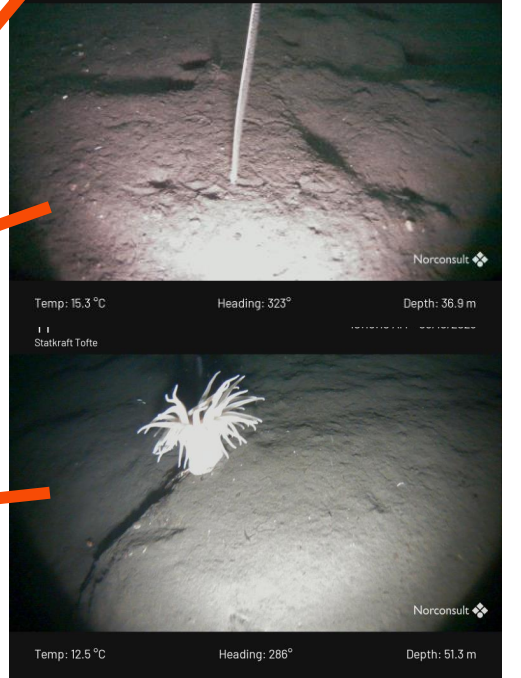
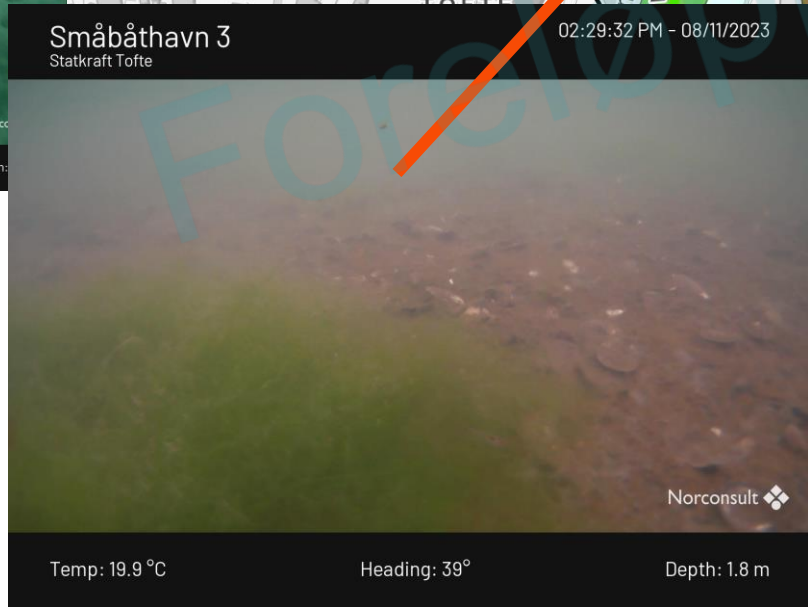
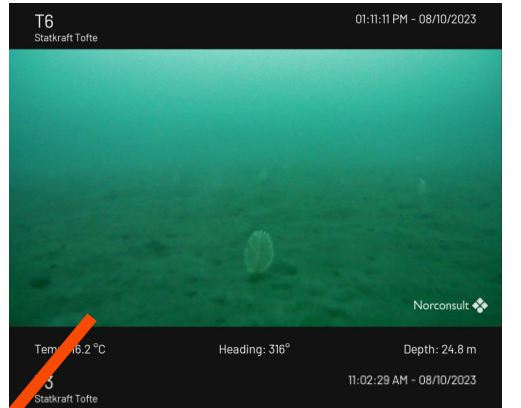
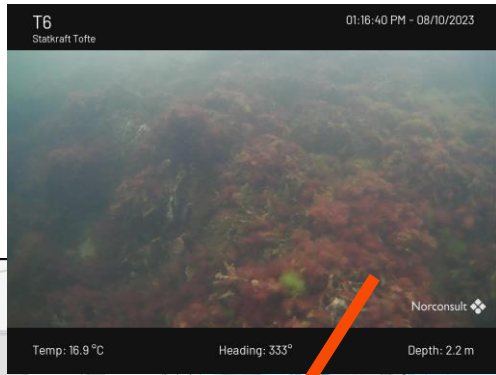
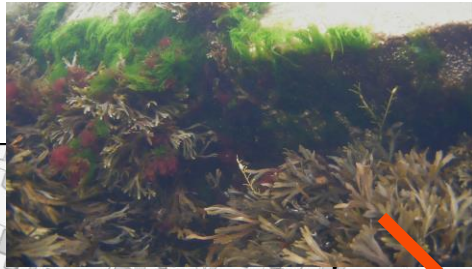
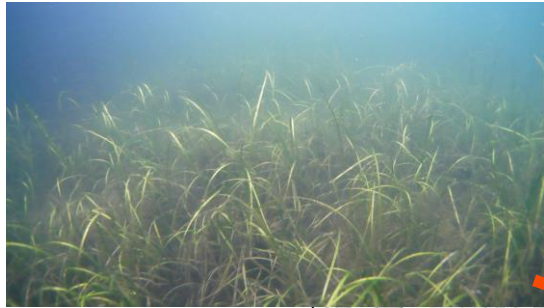


T14  
Statkraft Tofte  
03:08:41 PM - 08/10/2023

Norconsult

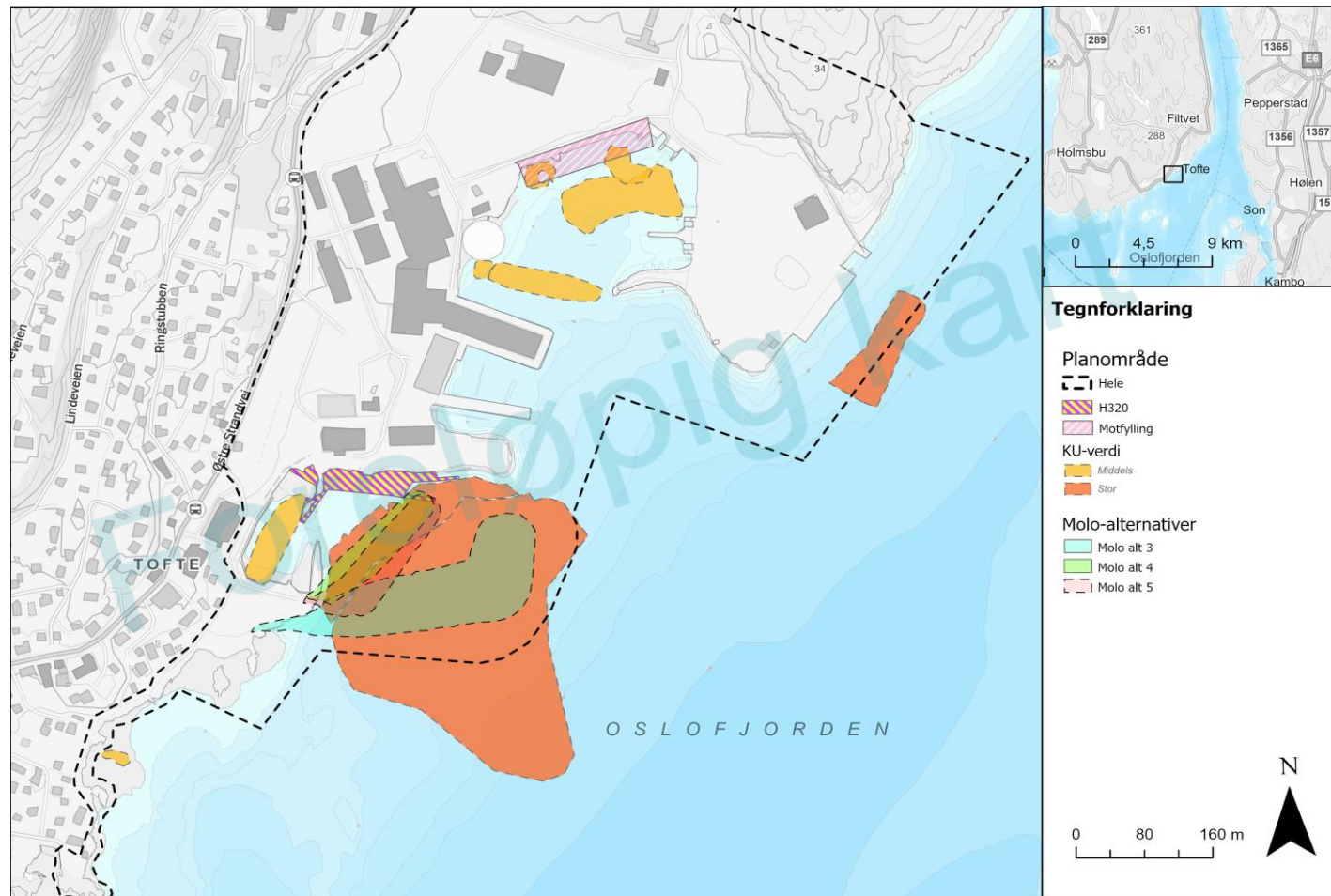
Temp: 17.4 °C  
Heading: 299°  
Depth: 9.7 m







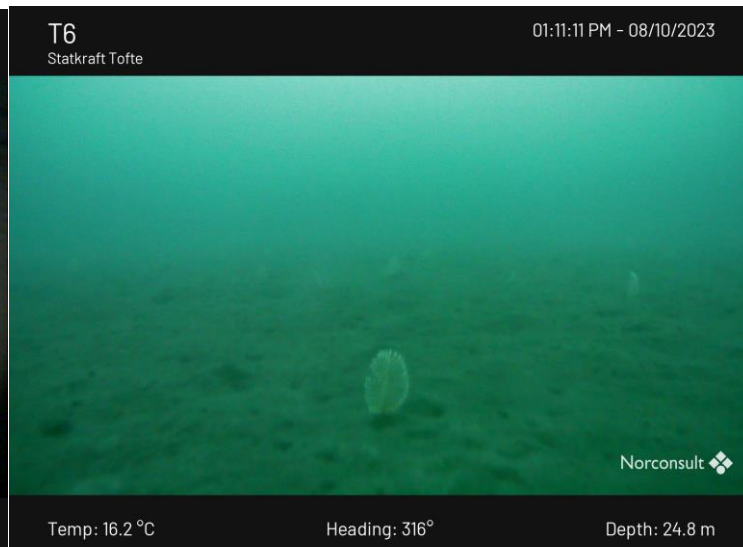
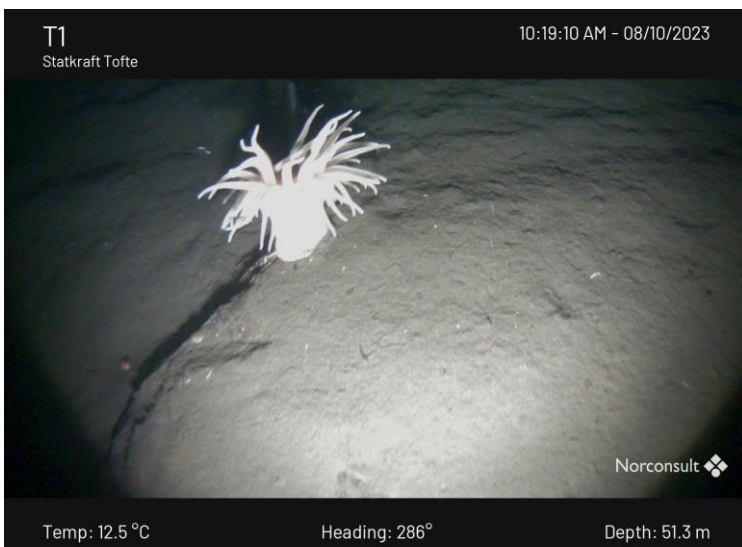
# Konsekvensvurdering





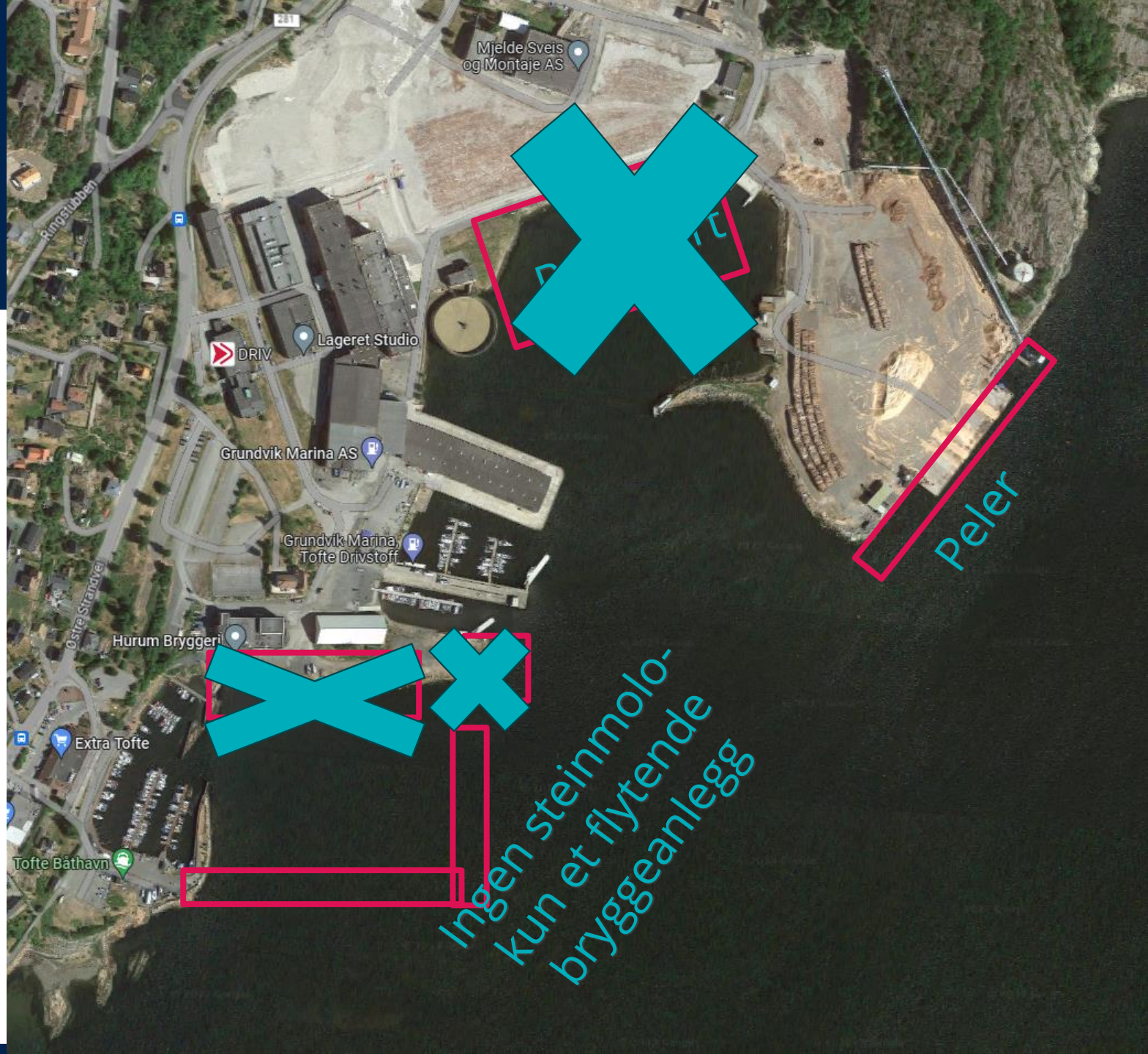
# Hva nå?

- Hva skal vi akseptere?
- Ønsker vi mekling?
- Hvis ikke her, hvor da?
- Hvor ligger lista nå?



Januar 2024

# Resultat





# Vi har også en krevende avløpsituasjon...

I kommunene foregår det nå mange aktiviteter:

1. Mange kommuner har utsatt vedlikehold og oppgradering av ledningsnett og renseanlegg og er i brudd med dagens forurensningsregelverk- de strever nå med å innhente etterslep
2. Strengere håndheving av dagens forurensningsregelverk fra vår side samt varsel om krav om innføring av nitrogenrensning og strengere krav i nytt avløpsdirektiv fører til at de må vurdere å bygge nytt istedenfor oppgradering- det er svært kostbart og tar tid.
3. Samtidig presser politikere på for utvikling og utbygging og det er behov for flere boliger og enkelte industrivirksomheter har stor prioritet på grunn av blant annet krig i Europa.

Her skapes en juridisk kollisjon og utfordring...



# Status rundt Oslofjorden:

## [Årlig rapportering for avløpssektoren for 2023 | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#)

16 kommuner har fått følgende beskjed:

*«så lenge xx avløpsreanseanlegg ikke drives i tråd med forurensningsregelverket, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsreanseanlegget, regnet som forsettlig brudd på forurensningsregelverket»*

*«At kommunen fortsetter å tilknytte abonnenter til tross for dette, anser vi som et alvorlig avvik»*

Plansaker- Brev og 16 innsigelser etter nyttår.

Til nye planer som kommer frem i tid har vi satt krav om rekkefølgebestemmelse som sikrer at avløpsanlegg driver i tråd med forurensningsloven. [Brev i januar](#)

[Kommunene må ivareta avløp i arealplanleggingen | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#)







# Vi ser ingen løsning og har løftet problemstillingen

Vi har løftet problemstillingen til:  
Miljødirektoratet, Klima- og miljøverndepartementet  
Kommunal- og distriktsdepartementet.

Vi venter på en avklaring samtidig som vi jobber alt vi kan for å redde fjorden!







# Innsigelser knyttet til Avløp- Eksempel fra Kongsberg

Dagens situasjon er at det meste av tettbebyggelsen i Kongsberg leder avløpsvannet sitt til:

Sellikdalen avløpsrenseanlegg er et mekanisk/kjemisk renseanlegg bygget i 1979 og er i utgangspunktet ikke bygget for å rense biologisk tilgjengelig organisk stoff (BOF5).

Årsrapporter for anlegget viser også at Sellikdalen renseanlegg årlig har vært i brudd med kravet til rensing av organisk stoff siden 2018, og kommunen driver med et pågående avvik fra sekundærrensekravet i forurensningstillatelsen fra Statsforvalteren. Også før 2018 var det flere år hvor det tidvis var brudd med rensekravet for BOF.

Kongsberg kommune har satt i gang et arbeid med oppgradering av Sellikdalen avløpsrenseanlegg, med planlagt ferdigstillelse av nytt anlegg i mars 2029.



# Regeleverk



## Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygnings



### § 27-2. Avløp

Før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse eller oppføring av bygning blir godkjent, skal bortledning av avløpsvann være sikret og i samsvar med forurensningsloven. Rettighet til å føre avløpsledning over annens grunn, alternativt til å knytte seg til felles ledningsnett, skal være sikret ved tinglyst dokument eller på annen måte som kommunen godtar som tilfredsstillende.

Når offentlig avløpsledning går over eiendommen eller i veg som støter til den, eller over nærliggende areal, skal bygning som

Kongsberg kommune har fortsatt med å koble til nye abonnenter til renseanlegget. Kongsberg kommune har de siste 6 årene koblet til nesten 3000 nye abonnenter.

Før oppføring av bygning blir godkjent, skal avledning av grunn- og drensvann være sikret. Tilsvarende gjelder ved vedlikehold av drenering for eksisterende byggverk.

0 Tilføyd ved [lov 8 mai 2009 nr. 27](#), endret ved [lover 21 juni 2017 nr. 97](#) (i.kr. 1 juli 2017 iflg. [res. 21 juni 2017 nr. 834](#)), [2 des 2022 nr. 87](#) (i kraft 1 jan 2024 iflg. [res. 2 des 2022 nr. 2058](#)).



Søk...

Forside Aktuelt Stans i bygging av nye boliger og næringsbygg i store deler av Lier

# Stans i bygging av nye boliger og næringsbygg i store deler av Lier



LIER KOMMUNE INFORMERER



Ordfører Line Spiten (H) i Kongsberg går om nødvendig til Kommunalepartementet for å få Statsforvalteren til å trekke innspiselen mot et 19 boliger. Foto: Agnar Kaarbo

## Raser mot Statsforvalterens innskjerping: - Fram som en ren akademisk øvelse

19 boenheter gir ikke en så stor miljøbelastning at det rettferdiggjør en innsigelse, mener Kongsberg k



## Huseiere får fortsatt nei: - Hvis dette står seg så stopper alt opp



HÅPER: Kommunaltjeff Knut Kjennerud håper på en løsning, men akkurat pr. nå er det fortsatt slik at nye boliger ikke får nødvendig tilretteleggelse.

Statsforvalteren står på sitt: Enn så lenge får ikke Lier kommune lov til å

ANNONSE

**Nordea**

Økonomien din er mer enn god boliglansrente

Hos oss får du også en enklere hverdag med smarte betalingsløsninger.

Snakk med oss i dag

Nordea er et 100% eieselskap med 50% eie av 1000000 USD. Skal kredittvurderes og betales i 1000000 USD.

## Orpolitikk stoppet byggeprosjektet: - Jo lenger tid det går, jo dyrere blir det



ANNONSE

1.-13. august 2025

Oslo Fjord Opera Festival

Oscarborg Operaen

Et Sirkas Requiem av G. Verdi med Oslo-filharmonien

Bestill billetter på oscarborgoperan.no

## Drastisk økning i Frogn - nå vil de bremse utviklingen



ANNONSE

**KBN** Den norske kommunalbank

2 av 5 kommuner låner grønt

Se hva som skal til for at din kommune kan få grønt lån med lavere rente [her](#)

40%



blinger til renseslett som i dag ikke driver lovlig medfører en vesentlig risiko for forurensning, økning av ulovlige utslipp og en forurensning, sier avdelingsdirektør Gunhild Dalaker Tuseth hos Statsforvalteren. Foto: Magnus Kruttsen Bjerke

## kommunene brøt renskravene. Nå vil orvalteren stoppe byggeplaner

v kommunene i Viken brøt renskrav i 2022. Statsforvalteren setter foten ned for byggeplaner i dårlig avløpsrensing.

Trondheim, 17.10.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):  
2024/7828

Saksbehandler:  
Merete Gynnild

## Miljødirektoratets tilrådning til reguleringsplan Moane vest, boliger, Gygerveien (Bergmannsveien 326 - Kongsberg kommune

Miljødirektoratet støtter innsigelsen fra Statsforvalter i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, og anbefaler å opprettholde innsigelsen mot reguleringsplan for Moane vest i Kongsberg. Å opprettholde innsigelsen og ta inn et rekkefølgekrav i planbestemmelsene vil ikke innebære nye begrensninger på utbygging i Kongsberg kommune, ut over de begrensningene som manglende avløpsekapasitet og lovkrav allerede medfører.

Forurensningsloven og plan- og bygningsloven setter skranker for utbygging som må overholdes. Lokalt selvstyre og kommunal utvikling må skje innenfor rammene av gjeldende lover og forskrifter.

Miljødirektoratet viser til e-post fra Klima- og miljødepartementet av 12.september 2024 om innsigelser fra miljøvernavdelingen hos Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus til forslag til reguleringsplan for boligområde Moane vest (Bergmannsveien 326) i Kongsberg kommune. Vi viser også til mottatte saksdokumenter og møtet og befaringen 07.oktober.2024.

Plan- og bygningsloven § 5-4 gir berørt statlig og regionalt organ myndighet til å fremme innsigelse til planforslag i spørsmål som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning, eller som er i strid med loven eller forskrift. Rundskriv T-2/16 Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet beskriver hva som er miljøspørsmål av nasjonal eller vesentlig regional betydning. Statsforvalteren viser til at utslipp av nitrogen, fosfor og organisk stoff, vil kunne bidra til å forverre eutrofisituasjonen i Numedalslågen og



# Nå er det opp til KDD



# Eksempel fra Lier kommune:

Byggestopp i Lier

Gjelder nok 10-15 andre kommuner også!

Alvorlige konsekvenser for samfunnsutviklingen!

Årstall		
2014	Muntlig varsel i møte om å forberede seg sekundærrensekrav	
2016	Sekundærrensekrav gjelder	
2017	Inspeksjon- avvik på rensekrav	
2019	I møte: «Dersom planen til Viva og Lier innebærer at det blir en regional renseløsning må likevel Viva og Lier kommune ha konkrete planer for hvordan Linnes renselanlegg skal kunne overholde de krav som gjelder for renselanlegget frem til regional renseløsning står klart»	
2020-2024	«Så lenge avløpsanlegget ikke overholder krav gitt i eller i medhold av lov, anser vi alle nye tillatelser til påslipp, eller avtale om økte påslipp til avløpsanlegget, private eller bedrifter, som forsettlig brudd på tillatelsen»  Kommuneledelsen har mottatt kopi	
2023	Innsigelse fra oss i plansak og da informeres kommunens sjef for byggesak om forurensningssituasjonen og stopper all videre saksbehandling etter PBL.	
2023/2024	Kommunen jobber med å forbedre rensing og jobber med stort nytt fellesanlegg fra 2030.. De ser på midlertidige løsninger og mulighet til overføringsledning fra 2026.	
2024	Det viser seg at kommunen har fattet nye byggesaksvedtak etter PBL og har koblet på nye abonnenter i hele perioden. De har nå 40-50 nøkkelferdige hus som ikke kan kobles på, herunder samfunnsnyttige tiltak i kommunen.	

Vi står i en skvis mellom å ivareta livet i fjorden og samfunnsutviklingen på land

Dette er skikkelige utfordrende!

Takk for meg.

Håkon Heløe

haahe@statsforvalteren.no



**Statsforvalteren**

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Facebook [sfos.no](https://www.facebook.com/sfos.no)

Nettside [statsforvalteren.no/os](https://statsforvalteren.no/os)

Det er økologisk krise i Oslofjorden!  
Det haster med tiltak!

